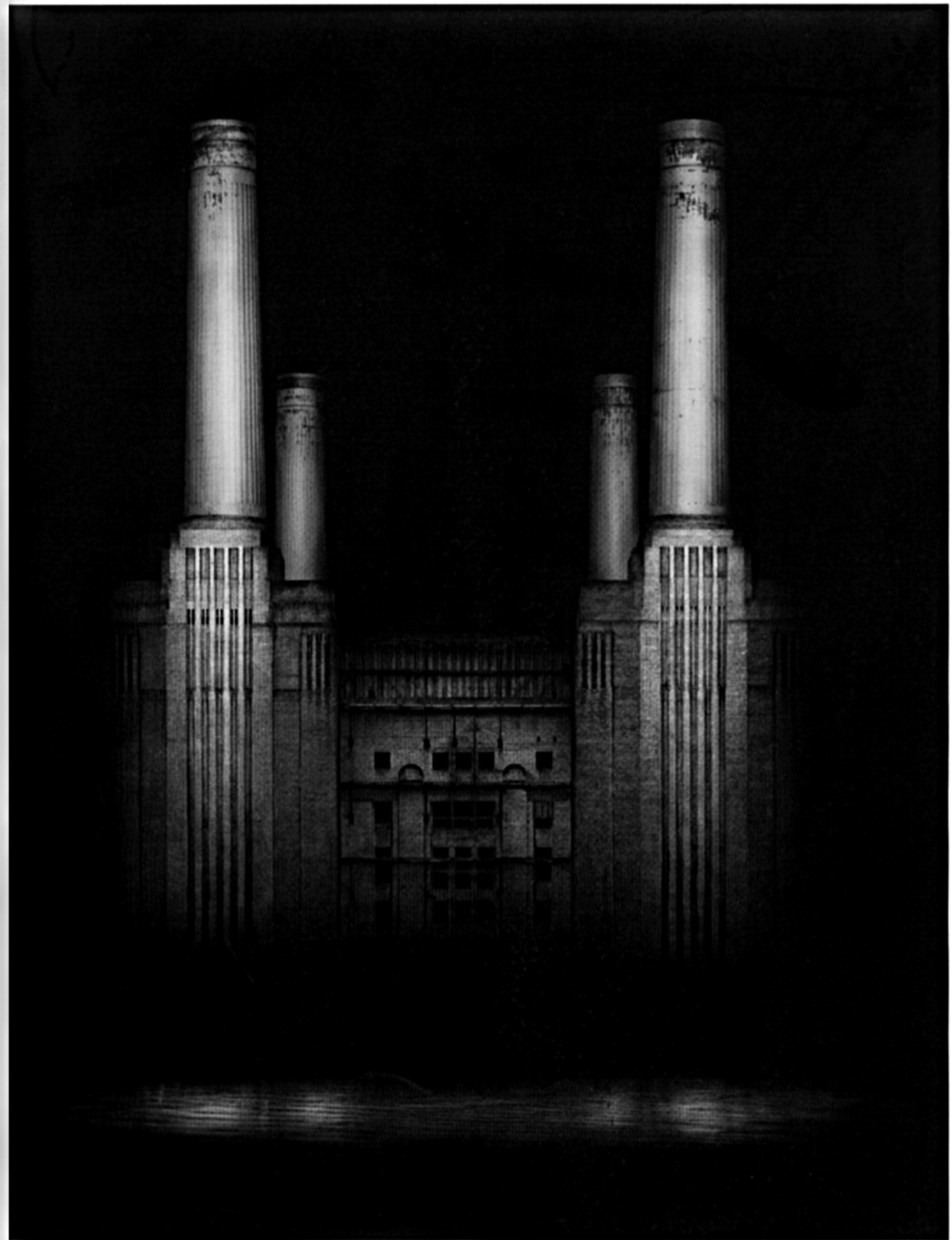

IRENE KUNG

Arkitekturklisjeene som fikk nytt liv

Den sveitsiske fotografen Irene Kung har hatt en av de mest omtalte fotoutstillingene i London i år. Hennes arkitekturstudier bergtok et stort publikum og fikk frem de virkelige store adjektivene i pressen.

Tekst: Michael Dee

London har hatt mange sensasjonelle utstillinger i år, men det var nettopp Irene Kungs utstilling i Michael Goedhuis galleri for samtidskunst som fikk de inbitte fotografientusiastene til å flokke til galleriet. Her viste galleriet et utvalg av Kungs bilder fra de siste årene. Blendende vakre på en måte som nesten syntes umulig. Ikke minst med tanke på motivvalgene. I sine arkitekturstudier hadde Irene Kung rettet kameraet mot det vi regner som de absolutte klisjeene i London, Paris og Roma: bl.a. Pantheon, Eiffeltårnet og Battersea Power Station. Og til tross for det lyktes i å skape noe sjeldent og mektig av dem, nesten som om de kom ut av mørket som luftspeilinger.

Fra arkitektur beveget Irene seg videre mot naturen og gjorde en serie med forbløffende studier av trær, vekster, skyer og havsbølger. Som i alt hennes arbeid, blendende vakre - men også utstyrt med en slags eksistensiell karrighet. Det som i lengden får deg til å bli stående foran hennes bilder er nettopp bildenes kompleksitet - kombinasjonen av skjønnhet og mektighet.

Irene er født i sveitsiske Bern i 1958. - Mor var sveitsisk, far fra Canada - og jeg snakket tre ulike språk fra barnsben av. Mine foreldre var ikke spesielt interessert i kunst, og da jeg i tenårene fortalte at jeg ville gå på kunsthøgskole, syntes de at det var en håpløs ide, forteller Irene.

- Men du begynte likevel å studere kunst?

- Ja, først i Frankrike og senere i Spania. Og det var i Spania at jeg begynte å fotografere. Jeg jobbet som fotomodell, noe jeg hatet og ikke var spesielt bra på. Det virket mer interessant å være bak kameraet og assistere. Jeg lærte raskt og etablerte meg etterhvert som fotograf. For å lære mer flyttet jeg til Roma, og senere til New York der jeg studerte fotografi sammen med grafisk design. Men jeg hadde sett så mye fantastisk maleri i Italia at jeg begynte å male også. Det gikk så bra at jeg hadde utstillinger både i Europa og i USA.

- Men jeg fortsatte å fotografere også, sier Irene videre. - En dag traff jeg på Valetina Bonomo, en av Italias ledende galleriere. Hun sa at dersom jeg kunne skape fotografier i samme stil som mine malerier, ville hun gi meg en utstilling. Det var en spennende kreativ ide, og jeg hadde ingen problemer med å finne mitt eget uttrykk på en vei som hadde gått via maleriet og grafisk design. Jeg hadde nemlig aldri vært opptatt av fotografisk dokumentasjon. Jeg ønsket å skape atmosfære, en følelse - og nå hadde jeg funnet veien. Derfor kan man vel si at mine fotografier ligner på mine malerier.

- Da jeg kom til Italia var det et kultursjokk, forteller Irene. - I Sveits var det ikke noe kunstklime. I Italia har til og med de uuddannede bra smak ettersom de har sett så mye kunst. Jeg satte meg inn i alle kunsthistoriens epoker, fra renessansen til romantikken - alt dette ble viktige impulser for meg.

- Lyset har vært en nøkkel, og jeg brukte mye tid på å finne riktig lys. Jeg arbeidet allerede da digitalt, og brukte mye tid etterbehandlingen av bildene - ofte med å forsterke lyset på et ekstremt måte. Som f.eks. da jeg fotograferte Pantheon i Roma. Jeg studerte først lyset i dagevis, på jakt etter det lys som ga meg en følelse.

- Ser du bildet foran deg før du begynner?

- Ja, alltid. Jeg vet akkurat hva jeg skal gjøre i det øyeblikk jeg eksponerer. Det er ikke spørsmål om å se, men om følelsen.

- Første gang jeg så dine arkitekturstudier var det som å se bygningene for første gang. Og jeg kunne ikke la være å tenke på hvordan det må ha vært som bonde i middelalderen - å komme fra beskjedne hytter til å se en katedral for første gang.

- Men du, jeg er jo en bonde fra de sveitsiske fjell! Det jeg forsøker er å være så intuitiv som mulig, å kvitte meg med det «vanlige» bildet og mer fokusere på en umiddelbar følelse. Parlamentet i London er som en drøm virkeliggjort av en arkitekt, og det var hva jeg følte da jeg sto foran det. Jeg liker drømmestadiet. Det er jo slik at vi haster rundt uten virkelig å tittle på verden rundt oss. Vi er omgitt av biler og ulyd. Jeg forsøker å skape stillhet og fokus. Derfor er de mørke overflatene viktigere enn selve motivet. Stilleheten forsterker motivet.

- Det oppsiktsvekkende ved dine arkitekturstudier er jo at du har fotografert de aller verste klisjeene, og enda fått dem til å fremstå i nytt lys?

- Det er med vilje at jeg har gått på klisjeene. Da jeg først fortalte Valetina Bonomo hva jeg skulle arbeide med, de romerske ruinene og monumentene, bare stønnet hun. «Å nei, de fotograferes jo av hver bidige turist!» Men hun syntes bildene ble fantastiske, og de som så utstillingen har fortalt meg at de nå ser Pantheon i Roma på en helt annen måte.

- Jeg printer bildene selv (i store formater), jeg vil ha kontrollen. Det er et veldig delikat arbeide, spesielt når det gjelder de sorte og mørkegrå tonene. Det kan lett bli helt feil fordi det er så mye som spiller inn. Dagstemperatur, luftfuktighet osv. Jeg kan ikke overlate dette arbeidet til noen andre. Dessuten bruker jeg arkivbestandig blekk, de som anbefales av amerikanske museer. Mange hevder arkivbestandighet på sine produkter, men sannheten er at mange av dem ikke holder mål. Det er blitt et stort problem at bilder blekes. Jeg kjenner fotografer som nå får panikk der bildene begynner å blekes etter 10 år.

- Hva er ditt neste prosjekt?

- Jeg holder på å forberede en utstilling i en kirke i Pesaro i Nord-Italia som åpnes på slutten av året. Det er storformatbilder av arkitektur i Pesaro. Deretter reiser jeg til Paris. Photo der Forma Galleria viser mine bilder, slutter Irene Kung.

